

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 367/2015-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka, sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti Sberbank Slovensko, a. s., Vysoká 9, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., konajúcou prostredníctvom advokáta JUDr. Františka Sedlačka, PhD., LL.M., Štefánikova 8, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín č. k. 40 R 2/2014-360 z 23. decembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti Sberbank Slovensko, a. s., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín č. k. 40 R 2/2014-360 z 23. decembra 2014 porušené boli.

2. Uznesenie Okresného súdu Trenčín č. k. 40 R 2/2014-360 z 23. decembra 2014 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Spoločnosti Sberbank Slovensko, a. s., priznáva náhradu trov konania v sume 296,44 € (dvestodevät'desiatšesť eur a štyridsaťštyri centov), ktorú je Okresný súd Trenčín povinný zaplatiť na účet advokátskej kancelárie SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. I. ÚS 367/2015-12 z 26. augusta 2015 bola na ďalšie konanie prijatá sťažnosť spoločnosti Sberbank Slovensko, a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trenčín č. k. 40 R 2/2014-360 z 23. decembra 2014 (ďalej len „okresný súd“ a „uznesenie okresného súdu“).

2. Napadnutým uznesením okresný súd potvrdil reštrukturalizačný plán dlžníka [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v reštrukturalizácii (ďalej len „dlžník“), o ktorom hlasovala schvaľovacia schôdza 3. decembra 2014 a ktorý bol prílohou tohto uznesenia. Druhým výrokom napadnutého uznesenia okresný súd rozhodol tak, že reštrukturalizácia dlžníka sa končí. Sťažovateľka porušenie označených základných práv vidí vo viacerých rovinách, ktorých jadrom je však vždy favorizácia minoritných veriteľov dlžníka pred majoritnými veriteľmi.

3. Na odôvodnenie sťažnosti sťažovateľka bližšie uviedla:

«Sťažovateľ prihlásil do reštrukturalizácie svoju zabezpečenú pohľadávku z titulu zmluvy o úvere vo výške 196 127,09 €.

Správca účelovo poprel prihlásenú pohľadávku v celom rozsahu čo do právneho dôvodu, výšky a vymáhateľnosti, existencie a poradia zabezpečovacieho práva. Popretie pohľadávky správca odôvodnil „spornosťou“ trvania právneho dôvodu a výšky uplatnenej

pohľadávky, pričom označil výšku prihlásenej pohľadávky a právny dôvod nároku na úroky z omeškania za objektívne nepreskúmateľné v zákonnej lehote. Sťažovateľ podal na okresnom súde žalobu o určenie popretej pohľadávky... súdne konanie nebolo právoplatne skončené.

Zdôrazňujeme, že v reštrukturalizácii dlžníka boli bez výnimky popreté pohľadávky všetkých významných veriteľov, ktorí majú s dlžníkom spory z minulosti a u ktorých bol predpoklad, že by reštrukturalizáciu dlžníka nemuseli v konečnom dôsledku podporiť. Popretím pohľadávok najväčších veriteľov bol zjavne účelovo zabezpečený „hladký“ priebeh reštrukturalizácie dlžníka, čomu nasvedčujú aj okolnosti, za ktorých bol prijatý reštrukturalizačný plán dlžníka.

Dňa 3.12.2014 sa uskutočnila schvaľovacia schôdza veriteľov. Prítomní boli aj traja zabezpečení veritelia (aj sťažovateľ), ktorým správca v rozpore s § 145 ods. 5 ZKR (zákon o konkurze a reštrukturalizácii) neumožnil hlasovať...

V zmysle citovaného ustanovenia právo hlasovať na schvaľovacej schôdzi nemajú iba nezabezpečení veritelia, ktorých pohľadávky sú popreté čo do právneho dôvodu alebo vymáhateľnosti. Zabezpečení veritelia (aj keď sú ich pohľadávky popreté) hlasovacie právo na schvaľovacej schôdzi majú, a to v rozsahu pohľadávok zaradených do jednotlivých skupín zabezpečených pohľadávok (POSPÍŠIL, B.: Zákon o konkurze a reštrukturalizácii, komentár, Iura Edition, Bratislava, s. 502).

Postupom reštrukturalizačného správcu, ktorý zabezpečeným veriteľom neumožnil hlasovať, boli týmto veriteľom odňaté hlasovacie práva, čo bezprecedentným spôsobom zasiahlo do ich postavenia v reštrukturalizácii dlžníka. Podotýkame, že zabezpečení veritelia, ktorým nebolo umožnené vykonávať hlasovacie práva, disponovali spolu pohľadávkami vo výške 1 171 657,48 €..., reštrukturalizačný plán bol pritom prijatý veriteľmi, ktorých hlasovacie práva predstavovali iba 39 047 hlasov (bez veriteľov podriadených pohľadávok)...

Uznesenie okresného súdu:

- zlegalizovalo účelový postup správcu spočívajúci v popretí pohľadávok všetkých majoritných veriteľov, u ktorých existovala reálna hrozba nesúhlasu s reštrukturalizačným plánom dlžníka,

- zásadným spôsobom favorizuje minoritných veriteľov blízkych osobe dlžníka,

- *potvrďuje reštrukturalizačný plán schválený veriteľmi s celkovou 3 % účasťou pohľadávok na reštrukturalizácii dlžníka, a teda absolútne nereflektuje spoločný záujem veriteľov,*

- *mylne deklaruje vyššiu mieru uspokojenia veriteľov ako v prípade konkurzu, i napriek nedostatočnému zohľadneniu všetkých špecifických účinkov zrušenia konkurzu na majetok fyzickej osoby.*

Okresný súd uvedené okolnosti vôbec neskúmal a nezohľadnil, nakoľko sa riadil nesprávnym výkladom ustanovenia § 146 ods. 5 ZKR a tým, neoprávnene vylúčil z možnosti rozhodovať o schválení plánu veriteľov, ktorých pohľadávky predstavovali 97 % z celkovej sumy pohľadávok.»

4. V ďalšom sťažovateľka cituje relevantnú judikatúru ústavného súdu (napr. I. ÚS 200/2011, I. ÚS 311/2014) a navrhuje ústavnému súdu, aby nálezom vyslovil porušenie označených práv uznesením okresného súdu, toto zrušil a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada priznať aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

5. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval okresný súd, aby sa k prijatej sťažnosti vyjadril, zaslal ústavnému súdu kompletný spis a oznámil, či trvá na ústnom pojednávaní pred ústavným súdom. Predseda okresného súdu vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 13. októbra 2015 uviedol, že sťažovateľka v sťažnosti uviedla námietky, ktoré ňou boli uvedené do zápisnice zo schvaľovacej schôdze, pričom okresný súd sa s nimi vysporiadal v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. V ďalšom uviedol:

«Právo hlasovať na schvaľovacej schôdzi má účastník plánu len v rozsahu nepopretej pohľadávky, a to bez ohľadu na skutočnosť, či sa jedná o zabezpečeného alebo nezabezpečeného veriteľa. Zákon umožňuje hlasovať aj zabezpečenému veriteľovi aj v prípade, že jeho zabezpečená pohľadávka je popretá čo do zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečenia, pokiaľ je však zistená čo do právneho dôvodu a vymáhateľnosti, t.j. čo do základu pohľadávky (čo priamo vyplýva z ustanovenia § 146

ods. 5 tretia veta ZKR - „na každé jedno euro zistenej pohľadávky má účastník plánu jeden hlas“). Na základe uvedeného veriteľa, ktorých zabezpečené pohľadávky boli popreté čo do výšky a dôvodu, nemali právo hlasovať na schvaľovacej schôdzi (nemali žiaden hlas, keďže nemali žiadnu zistenú sumu zistenej pohľadávky). Tento záver súdu jednoznačne vyplýva i z ustanovenia § 126 ods. 3 vety tretej ZKR, podľa ktorej právo hlasovať má každý veriteľ, ktorého pohľadávka je zistená čo do právneho dôvodu a vymáhateľnosti. Ide o všeobecnú úpravu schôdze veriteľov, ktorá aplikuje aj na schvaľovaciu schôzdu, ak nie je v § 146 alebo § 148 stanovené inak. Ak by sa pripustilo hlasovanie aj tomu zabezpečenému veriteľovi, ktorý by mal popretý právny dôvod alebo vymáhateľnosť pohľadávky, mohla by si ktorákoľvek osoba prihlásiť pohľadávku ako zabezpečenú, aj keby veriteľom vôbec nebola a mohla by rozhodovať o schválení plánu (ĎURICA, M.: Zákon o konkurze a reštrukturalizácii, komentár, Beckova edícia komentované zákony, s. 931)...

Nejasným sa javí tvrdenie sťažovateľa ako zabezpečeného veriteľa, že reštrukturalizačný plán nekorešponduje so spoločným záujmom veriteľov... Práve zabezpečený veriteľ má vždy (v konkurze aj v reštrukturalizácii) výhodnejšie postavenie ako veriteľ nezabezpečený. Uspokojenie zabezpečeného veriteľa v konkurze môže však v konečnom dôsledku predstavovať i nižšiu sumu ako v reštrukturalizácii, a to z dôvodu, že v konkurze sa majetok predáva za oveľa nižšie ceny ako mimo konkurzu, v oveľa dlhšom časovom období a takisto je nutné zdôrazniť, že od výťažku je v konkurze nevyhnutné odpočítať v prvom rade pohľadávky proti podstate...

Súd dáva do pozornosti, že sťažovateľ bližšie nešpecifikoval konkrétne podvodné konanie správcu, nekonkretizoval aká osobitná výhoda bola ktorémukoľvek z účastníkov plánu poskytnutá, resp. z akého zistenia vychádza pri tvrdení, že správca mylne deklaruje vyššiu mieru uspokojenia veriteľov ako v prípade konkurzu.

V rámci odôvodnenia napadnutého uznesenia boli procesné predpisy dostatočne vyložené a aplikované, bolo uvedené akými úvahami sa súd spravoval, interpretácia a aplikácia právnej normy bola správna a nepopiera pravidlá formálnej a právnej logiky.»

Predseda okresného súdu vo vyjadrení zároveň uviedol, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

6. Sťažovateľka zastúpená právnym zástupcom vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 6. októbra 2015 zhodne uviedla, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania v tejto veci.

7. Keďže účastníci konania oznámili, že netrvajú na ústnom pojednávaní, a ústavný súd dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, boli splnené podmienky pre upustenie od ústneho pojednávania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a sťažnosť bola prejednaná a rozhodnutá na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu.

8. Po podrobnom posúdení sťažnosti, uznesenia okresného súdu, vyjadrenia k sťažnosti a vyžiadaného spisu okresného súdu dospel ústavný súd na neverejnom zasadnutí senátu k záveru, že sťažnosť sťažovateľky je dôvodná.

III.

9. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Je teda garantom ústavnosti a súdnym orgánom, ktorý je povinný chrániť dodržiavanie a rešpektovanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci vrátane všeobecných súdov. Generálna interpretačná a realizačná klauzula ustanovuje, že výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy). Výklad každej právnej normy (právneho predpisu) musí byť konformný s ústavou ako základným zákonom štátu s najvyššou právnou silou. V prípade, že vec pripúšťa rôzny výklad, orgán aplikujúci právo je v konkrétnej veci povinný uprednostniť ústavne konformný výklad, čo bezozvyšku platí aj pri interpretácii právnych noriem z oblasti konkurzu a reštrukturalizácie.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

11. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu (práva na spravodlivé súdne konanie) rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach

a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

12. Podstata sťažnostných námietok sťažovateľky vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu spočíva v tvrdenom (i) neoprávnenom vylúčení sťažovateľky, ako aj ďalších majoritných veriteľov z hlasovania na schvaľovacej schôdzi, pričom ich pohľadávky predstavovali väčšinu z celkovej sumy pohľadávok (ii) zlegalizovaní účelového postupu správcu spočívajúceho v popretí pohľadávok všetkých majoritných veriteľov, u ktorých existovala reálna hrozba nesúhlasu s reštrukturalizačným plánom, (iii) potvrdení plánu schváleného veriteľmi s 3 % účasťou pohľadávok na reštrukturalizácii dlžníka a (iv) nedostatočnom zohľadnení účinkov zrušenia konkurzu na majetok fyzickej osoby.

13. Vzhľadom na uvedené predmetom skúmania ústavného súdu bolo to, či potvrdením plánu nemohlo dôjsť k zásahu do označených práv sťažovateľky. Inak povedané, ústavný súd skúmal, či napadnutým uznesením okresný súd poskytol sťažovateľke spravodlivú súdnu ochranu pri rešpektovaní materiálnej rovnosti všetkých veriteľov v reštrukturalizačnom konaní (I. ÚS 311/2014).

14. Právomoc všeobecných súdov rozhodovať v konkurznom a reštrukturalizačnom konaní vyplýva z čl. 142 ods. 1 ústavy. Podrobnosti o pôsobnosti súdov a konaní pred nimi aj vo vymedzených veciach ustanoví v zmysle splnomocňovacej ústavnej normy zákon (čl. 143 ods. 2 ústavy). Týmto zákonom je zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“), ktorý v rámci tretej časti nazvanej „Reštrukturalizácia“ upravuje v jej ôsmej hlave aj ingerenciu všeobecných súdov v procese reštrukturalizácie formou potvrdenia plánu súdom (§ 153 zákona o konkurze a reštrukturalizácii) alebo zamietnutia plánu súdom v zákonom ustanovených prípadoch [§ 154 ods. 1 písm. a) až d) zákona o konkurze a reštrukturalizácii účinného v čase rozhodovania okresného súdu]. Kým uznesenie o potvrdení plánu súdom obsahuje aj rozhodnutie o skončení reštrukturalizácie, dôsledkom právoplatného uznesenia o zamietnutí

plánu je, že súd jedným uznesením zastaví reštrukturalizačné konanie dlžníka, začne konkurzné konanie voči dlžníkovi a vyhlási na jeho majetok konkurz (§ 154 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii). Aj z dôvodu závažnosti dôsledkov zamietnutia plánu súdom zákon o konkurze a reštrukturalizácii počíta v tomto prípade s dvojinštančným konaním, keď proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí plánu pripúšťa právo podať odvolanie.

15. Ústavný súd sa už v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyjadril k charakteru reštrukturalizácie, ako aj k rozhodovaniu všeobecných súdov v reštrukturalizácii (napr. I. ÚS 200/2011, I. ÚS 311/2014, II. ÚS 455/2012). Nie je sporné, že reštrukturalizácia je šetrnejšia než konkurz. Kým konkurz má likvidačný charakter, podmienkou čo i len odporúčenia reštrukturalizácie správcom je zachovanie aspoň podstatnej časti prevádzky podniku dlžníka a predpoklad väčšieho rozsahu uspokojenia veriteľov dlžníka ako v prípade vyhlásenia konkurzu [§ 109 ods. 3 písm. c) a d) zákona o konkurze a reštrukturalizácii]. Reštrukturalizácia chráni dlžníka pred veriteľmi (nepripúšťajú sa exekúcie či výkon zabezpečovacích práv [§ 114 ods. 1 písm. b) a c) zákona o konkurze a reštrukturalizácii], čo však v konečnom dôsledku sleduje záujem všetkých veriteľov na vyššom rozsahu uspokojenia ich pohľadávok ako v prípade konkurzu.

16. V reštrukturalizačnom konaní, ktoré je zložito štruktúrovaným právnym procesom, je príslušný všeobecný súd zaťažený povinnosťou zistiť a odhaliť to, čo sa skrýva pod obsahom pojmu spoločný záujem veriteľov (nemožno vylúčiť ani rozdielny obsah tohto pojmu v rôznych reštrukturalizáciách rôznych dlžníkov v závislosti od individuálnych či skupinových záujmov jednotlivých (skupín) veriteľov. Spoločný záujem veriteľov pri kolektívnom (spravidla postupnom a neúplnom) uspokojení veriteľov v reštrukturalizácii prima facie nekorešponduje s individuálnymi záujmami jednotlivých veriteľov. Prirodzeným záujmom každého veriteľa, ktorý si do reštrukturalizácie prihlásil pohľadávku (zabezpečenú či nezabezpečenú) je dosiahnuť, pokiaľ možno, najvyššiu mieru jej uspokojenia. Pohľadávka každého veriteľa má svoj právny dôvod, na základe ktorého tento od dlžníka požaduje, aby tento plnil korelujúci záväzok, a individuálny veriteľ spravidla nevidí (nechce vidieť) dôvod, prečo by mal byť v akomkoľvek rozsahu ukrátený

pri uspokojení svojej pohľadávky v prospech uspokojenia iného/-ých veriteľa/-ov dlžníka. To je však rýdzo individuálny (egoistický) záujem, ktorý nezohľadňuje zmysel a účel reštrukturalizácie, ktorej imanentnou črtou je práve zabránenie individuálnemu uplatňovaniu či výkonu práv jednotlivých veriteľov v prospech ich kolektívneho uspokojenia.

17. Všeobecný súd pritom v reštrukturalizácii vystupuje ako strážca zákonnosti, ale aj spravodlivosti celého procesu reštrukturalizácie, pričom táto jeho úloha sa završuje rozhodovaním o potvrdení alebo zamietnutí plánu. Ústavný súd pritom už vo svojej rozhodovacej činnosti zvýraznil požiadavku na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (napr. III. ÚS 72/2010), ako aj povinnosť súdu zohľadniť nespravodlivé dôsledky svojho rozhodnutia na účastníkov konania (napr. I. ÚS 26/2010). Samozrejme, platí, že obsah pojmu spravodlivosť je autonómny, a teda rôznymi subjektmi vnímaný odlišne. To isté platí aj v posudzovanej veci, keď to, čo sa javí spravodlivé sťažovateľke, sa nemusí javiť spravodlivým ostatným veriteľom či dlžníkovi. Násť spravodlivú rovnováhu medzi oprávnenými záujmami jednotlivých veriteľov v reštrukturalizácii nie je jednoduché. To však neznamená, že všeobecný súd môže na túto úlohu rezignovať a aprobovať riešenie, ktoré sa síce javí ako spravodlivé, avšak len vo vzťahu k jednému veriteľovi, prípadne viacerým veriteľom, pričom vo vzťahu k ostatným veriteľom (pohľadávok rôznej výšky a rôznych právnych dôvodov) objektívne nevykazuje črty spravodlivého.

18. Na účely posúdenia ústavnej súladnosti napadnutého uznesenia okresného súdu aj vo väzbe na citované judikatórne východiská sa ústavný súd oboznámil s jeho písomným odôvodnením, kde okresný súd v podstatnom uviedol:

„Podľa predloženého plánu, schváleného veriteľským výborom dňa 05.11.2014, sú veritelia dlžníka rozdelení do deviatich skupín: 1. skupina pre zabezpečenie pohľadávku č. 1 veriteľa [REDAKOVANÉ], 2. skupina pre zabezpečenie pohľadávku č. 3 veriteľa [REDAKOVANÉ], 3. skupina pre zabezpečenie pohľadávku č. 5 veriteľa [REDAKOVANÉ], 4. skupina pre zabezpečenie pohľadávku veriteľa [REDAKOVANÉ], 5. skupina pre zabezpečenie pohľadávku veriteľa Sberbank Slovensko, a. s., 6. skupina pre zabezpečenie

pohľadávku veriteľa [REDACTED], 7. skupina pre nezabezpečené pohľadávky, 8. skupina pre pohľadávky, ktoré by sa v konkurze uspokojovali v poradí ako podriadené pohľadávky a 9. skupina pre plánom nedotknuté pohľadávky. Podľa predloženého plánu sa predpokladá uspokojenie veriteľov nasledovne:

... 5. v skupine pre zabezpečenú pohľadávku veriteľa Sberbank Slovensko, a. s.

a) v prípade, ak bude zabezpečená pohľadávka veriteľa Sberbank Slovensko, a. s. čo do zabezpečenia zabezpečovacím právom určená súdom a bude sa v časti zabezpečovacieho práva považovať za zistenú (§ 124 ods. 6 ZKR), sa uspokojí v rozsahu, v akom bude čo do výšky určená súdom a bude sa v časti výšky považovať za zistenú (§124 ods. 6 ZKR), maximálne však do výšky uspokojenia v sume 5 000 eur, vo zvyšnej zistenej časti sa pohľadávka uspokojí spôsobom a v rozsahu ako pohľadávky nezabezpečených veriteľov a v časti prevyšujúcej aj toto uspokojenie sa splnením plánu stáva nevymáhateľnou,

b) v prípade, ak zabezpečená pohľadávka veriteľa Sberbank Slovensko, a. s. nebude čo do zabezpečenia zabezpečovacím právom určená súdom a nebude sa v časti zabezpečovacieho práva považovať za zistenú (§124 ods. 6 ZKR), uspokojí sa v celom zistenom rozsahu spôsobom a v rozsahu ako pohľadávky nezabezpečených veriteľov a v časti prevyšujúcej toto uspokojenie sa splnením plánu stáva nevymáhateľnou...

Za prítomnosti konkurzného súdu sa dňa 03.12.2014 konala schvaľovacia schôdza veriteľov, ktorá bola uznášaniaschopná, nakoľko sa predmetnej schôdze zúčastnili celkom 9 veritelia, z toho 5 veritelia oprávnení hlasovať s celkovým počtom 57 448 hlasov a 1 veriteľ zistených pohľadávok zaradených do skupiny pre pohľadávky, ktoré by sa v konkurze uspokojovali v poradí ako podriadené pohľadávky (ktorý nie je oprávnený hlasovať podľa § 126 ods. 3 ZKR a zároveň sa považuje za súhlasiaceho s plánom podľa § 148 ods. 2 ZKR) s celkovou výškou zistených pohľadávok 977 228 eura...

Za prijatie reštrukturalizačného plánu hlasovali prítomní veritelia s počtom 39 047 hlasov z celkového počtu 57 448 hlasov, čo predstavuje 67,97 % hlasov, teda reštrukturalizačný plán bol prijatý i v súlade s § 148 ods. 1 písm. d) ZKR...

Do zápisnice zo schvaľovacej schôdze uplatnili odôvodnené námietky proti prijatiu plánu účastníci plánu- veriteľ Sberbank Slovensko, a.s., veriteľ [REDACTED] a veriteľ [REDACTED], ktorí totožne namietali, že správca neumožnil

zabezpečeným veriteľom hlasovať s poukazom na §146 ods. 5 ZKR, kde právo hlasovať má každý účastník plánu, ktorý bol zaradený do niektorej zo skupín.

Podľa názoru súdu právo hlasovať na schvaľovacej schôdzi má účastník plánu zaradený do niektorej zo skupín, presnejšie vyjadrené, ktorého pohľadávka je zaradená do niektorej skupiny, ktorý nemá popretú pohľadávku, ak veritelia tejto skupiny nie sú vylúčení z hlasovacieho práva. Účastník plánu má právo hlasovať v rozsahu nepopretej pohľadávky. Zákon umožňuje hlasovať zabezpečenému veriteľovi aj v prípade, že jeho zabezpečená pohľadávka je popretá čo do zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečenia, pokiaľ je však zistená čo do právneho dôvodu a vymáhateľnosti, t. j. čo do základu pohľadávky. Na základe uvedeného právneho názoru veritelia, ktorí uplatnili odôvodnené námietky proti prijatiu plánu nemali právo hlasovať na schvaľovacej schôdzi...

V súlade s ustanovením § 148 ods. 2 druhej vety ZKR sa za skupinu súhlasiacu s plánom považuje tiež skupina, v ktorej nehlasoval žiaden veriteľ...

Reštrukturalizačný plán bol prijatý vo všetkých skupinách, ako aj nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných veriteľov.

Dňa 09.12.2014 boli súdu doručené námietky veriteľa [REDAKOVANÉ], so sídlom v [REDAKOVANÉ], v ktorých žiadal, aby súd reštrukturalizačný plán úpadcu uznesením zamietol z dôvodu, že je v rozpore s osobitnými predpismi a to zákonom číslo 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a zákona číslo 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci, že plán je v podstatnom rozpore so spoločnými záujmami veriteľov, plán možno považovať za zmätočný a zavádzajúci, že miera uspokojenia určená predkladateľom plánu nie je dostatočná a výhodnejšia v prípade vyhlásenia konkurzu, namietal neuhradenie prednostnej pohľadávky, neuvedenie účtovnej hodnoty majetku, že nie je uvedené či a akým spôsobom bude prebiehať dozorná správa. Dňa 16.12.2014 bol súdu doručený návrh veriteľa Sberbank Slovensko, a.s. na zamietnutie reštrukturalizačného plánu z dôvodu, že boli porušené zákonné ustanovenia ohlasovaní o pláne, účelové popretie veriteľov, a podstatný rozpor so spoločným záujmom veriteľov. Dňa 18.12.2014 bol súdu doručený návrh veriteľa [REDAKOVANÉ] na zamietnutie reštrukturalizačného plánu z dôvodu, že boli porušené zákonné ustanovenia o náležitostiach plánu, postupe pri príprave plánu, hlasovaní o pláne, prijatie plánu bolo dosiahnuté podvodným konaním alebo poskytnutím

osobitných výhod niektorému účastníkovi plánu, plán nebol prijatý schvaľovacou schôdzou alebo dlžníkom, v pláne v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov...

Po podrobnom preštudovaní námietok veriteľov i vyjadrení úpadcu a správcu súd dospel k záveru, že námietky veriteľov nie sú dôvodné. Z obsahu spisu tunajšieho súdu sp. zn. 40R/2/2014 a ani pri výkone dohľadu súdu v zmysle § 131 zák. č. 7/2005 Z. z. súd nezistil, že by boli tak podstatným spôsobom porušené ustanovenia uvedeného zákona o náležitostiach plánu, postupe pri príprave plánu, hlasovaní o pláne alebo iné ustanovenia týkajúce sa plánu, že by to malo nepriaznivý vplyv na niektorého účastníka plánu. Súdu predložený reštrukturalizačný plán je rozdelený na opisnú a záväznú časť. Opisná časť plánu obsahuje všetky zákonné náležitosti podľa § 110 ods. 1 písm. a), b) ZKR, § 110 ods. 2 písm. a), b), c) ZKR a 135 ods. 1 písm. a), b), c) ZKR. Predkladateľ plánu - dlžník vytvoril skupiny a zaradil jednotlivé pohľadávky účastníkov plánu v súlade s § 137 a 138 ZKR. Záväzná časť plánu zrozumiteľne popisuje zmenu ich záväzkov, ku ktorým sa dotknutí veritelia mohli v zákonom stanovenej lehote vyjadriť. Neoddeliteľnou súčasťou schváleného reštrukturalizačného plánu sú prílohy plánu v súlade s § 142 ZKR. Obsahom plánu je aj vyjadrenie o nezavedení dozornej správy. Na základe vykonaného dokazovania, súd dospel k záveru, že boli dodržané ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii o náležitostiach plánu, vrátane jeho príloh. Súd zároveň nezistil žiadne podvodné konanie pri prijatí predmetného reštrukturalizačného plánu alebo poskytnutie osobitných výhod niektorému účastníkovi plánu. V konaní nebolo preukázané, že by správca pri popieraní postupoval účelovo. Podľa názoru súdu správca postupoval pri popieraní pohľadávok s odbornou starostlivosťou v súlade s ustanovením § 124 ods.1 ZKR, pričom ak zistil, že niektoré prihlásené pohľadávky sú sporné, bol povinný tieto pohľadávky v spornom rozsahu poprieť. Plán podľa názoru súdu nie je v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov, práve naopak, prijatý plán je v záujme veriteľov, nakoľko z neho jednoznačne vyplýva pre nich vyššie uspokojenie ich pohľadávok ako by dosiahli v prípade vyhlásenia konkurzu na majetok dlžníka. Pojem spoločný záujem veriteľov možno vymedziť ako nadradený záujem všetkých veriteľov nad záujmy jednotlivých. Meradlo je pritom hľadisko spravodlivosti a výnosnosti v porovnaní s ostatnými spôsobmi riešenia úpadku. V kontexte takejto charakteristiky spoločného záujmu veriteľov súd po preskúmaní

reštrukturalizačného plánu schváleného schôdzou veriteľov dospel k záveru, že tento nie je v rozpore so spoločným záujmom veriteľov....

Po preštudovaní celého obsahu reštrukturalizačného spisu súd dospel k záveru, že boli splnené všetky zákonné podmienky a keďže nezistil žiadne dôvody na jeho zamietnutie v zmysle § 154 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z., reštrukturalizačný plán dlžníka, ktorý bol prijatý schvaľovacou schôdzou dňa 03.12.2014 vo všetkých skupinách ako aj nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných veriteľov, ktorý tvorí prílohu tohto uznesenia, potvrdil.“

19. Po oboznámení sa s písomným odôvodnením napadnutého uznesenia okresného súdu možno konštatovať viaceré závery. Okresný súd popísal rozsah predpokladaného uspokojenia veriteľov podľa predloženého plánu, pričom u veriteľov popretých pohľadávok bol tento závislý od výsledku incidenčných konaní, následne popísal hlasovanie veriteľov na schvaľovacej schôdzi o prijatí reštrukturalizačného plánu a konštatoval jeho prijatie v súlade so zákonom o konkurze a reštrukturalizácii. Osobitne sa vysporiadal s námietkami sťažovateľky a ďalších veriteľov, že im nebolo umožnené hlasovať na schvaľovacej schôdzi, a pokiaľ išlo o ich námietky smerujúce k návrhu na zamietnutie plánu, s týmito sa vyrovnal všeobecným spôsobom, keď konštatoval, že nezistil dôvody na zamietnutie plánu, a preto rozhodol o jeho potvrdení.

20. Podľa § 124 ods. 1 a 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii (účinného v čase rozhodovania okresného súdu) každú prihlásenú pohľadávku správca s odbornou starostlivosťou porovná s účtovnou a inou dokumentáciou dlžníka a so zoznamom záväzkov dlžníka; správca pritom prihliadne aj na vyjadrenia dlžníka a iných osôb a vykoná aj vlastné šetrenie. Ak správca pri skúmaní pohľadávky zistí, že prihlásená pohľadávka je čo do právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva, sporná, je povinný prihlásenú pohľadávku v spornom rozsahu poprieť...

Veriteľ popretej pohľadávky sa môže do 30 dní od uplynutia lehoty na popieranie pohľadávok žalobou podanou voči dlžníkovi domáhať, aby súd určil právny dôvod,

vymáhateľnosť, výšku, zabezpečenie zabezpečovacím právom alebo poradie zabezpečovacieho práva popretej pohľadávky; v žalobe sa veriteľ môže domáhať najviac toho, čo uviedol v prihláške.

Podľa § 146 ods. 5 zákona o konkurze a reštrukturalizácii (účinného v čase rozhodovanie okresného súdu) schvaľovacia schôdza je uznášaniaschopná, ak je prítomný aspoň jeden veriteľ oprávnený hlasovať. Právo hlasovať má každý účastník plánu zaradený do niektorej zo skupín; právo hlasovať nemajú účastníci plánu zaradení do skupiny pre plánom nedotknuté pohľadávky v rozsahu týchto pohľadávok, ako aj účastníci plánu zaradení do skupiny pre nezabezpečené pohľadávky v rozsahu pohľadávok popretých čo do právneho dôvodu alebo vymáhateľnosti. Na každé jedno euro zistenej sumy zistenej pohľadávky má účastník plánu jeden hlas.

Podľa § 148 ods. 1 a 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii (účinného v čase rozhodovanie okresného súdu) na prijatie plánu schvaľovacou schôdzou sa vyžaduje, aby

- a) každá skupina pre zabezpečené pohľadávky hlasovala za prijatie plánu,
- b) v každej skupine pre nezabezpečené pohľadávky hlasovala za prijatie plánu nadpolovičná väčšina hlasujúcich veriteľov so zistenou sumou pohľadávok zistených čo do právneho dôvodu a vymáhateľnosti vyššou ako 1% zistenej sumy všetkých pohľadávok zistených čo do právneho dôvodu a vymáhateľnosti danej skupiny, ak ich hlasy v danej skupine súčasne presahujú väčšinu hlasov hlasujúcich veriteľov počítanú podľa zistenej sumy ich pohľadávok zistených čo do právneho dôvodu a vymáhateľnosti,
- c) v každej skupine pre majetkové práva akcionárov hlasovala za prijatie plánu nadpolovičná väčšina hlasov hlasujúcich akcionárov v danej skupine počítaná podľa počtu ich hlasov,
- d) za prijatie plánu hlasovali prítomní veritelia s nadpolovičnou väčšinou hlasov počítaných podľa zistenej sumy ich pohľadávok zistených čo do právneho dôvodu a vymáhateľnosti.

Skupina pre plánom nedotknuté pohľadávky sa považuje za skupinu súhlasiacu s plánom. Za skupinu súhlasiacu s plánom sa považuje tiež skupina, v ktorej nehlasoval žiaden veriteľ.

Podľa § 153 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii (účinného v čase rozhodovanie okresného súdu) ak nie sú dôvody na zamietnutie plánu, súd do 15 dní od doručenia návrhu na potvrdenie plánu predložený plán uznesením potvrdí; prílohu uznesenia tvorí plán potvrdený súdom. V uznesení o potvrdení plánu súd rozhodne aj o skončení reštrukturalizácie.

Podľa § 154 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii (účinného v čase rozhodovanie okresného súdu) súd uznesením zamietne plán, ak

a) boli podstatným spôsobom porušené ustanovenia tohto zákona o náležitostiach plánu, postupe pri príprave plánu, hlasovaní o pláne alebo iné ustanovenia týkajúce sa plánu, ak to malo nepriaznivý vplyv na niektorého z účastníkov plánu,

b) prijatie plánu bolo dosiahnuté podvodným konaním alebo poskytnutím osobitných výhod niektorému účastníkovi plánu,

c) plán nebol prijatý schvaľovacou schôdzou alebo dlžníkom; to neplatí, ak súd nahradil ich súhlas svojím rozhodnutím,

d) plán je v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov.

21. Okrem oboznámenia sa s písomnými dôvodmi napadnutého uznesenia sa ústavný súd oboznámil aj s kompletným spisovým materiálom okresného súdu vo veci reštrukturalizácie dlžníka. Podaním z 27. augusta 2014 správca konajúcemu okresnému súdu oznámil, že poprel pohľadávky viacerých veriteľov dlžníka, medzi nimi aj sťažovateľky (popretá výška pohľadávky 196 127,09 €, popreté aj zabezpečenie pohľadávky), [REDACTED] (popretá výška pohľadávok spolu 1 703 669,33 mil. €, popreté aj zabezpečenie pohľadávky) a [REDACTED] (popretá výška pohľadávok 305 376,59 €). Z potvrdeného reštrukturalizačného plánu pritom vyplýva, že celková výška prihlásených pohľadávok bola 3 563 121,78 € a celková popretá výška pohľadávok bola vo výške 2 273 270,75 €.

22. Z obsahu súdneho spisu súčasne vyplýva, že sťažovateľka, [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (a aj niektorí ďalší veritelia popretých pohľadávok) podali na okresnom súde incidenčné žaloby o určenie popretých pohľadávok, ktoré v čase

schvaľovacej schôdze ani v čase rozhodovania súdu o potvrdení plánu neboli skončené. Samozrejme, platí, že výsledok týchto incidenčných konaní nebolo možné prejudikovať ani v rozhodovaní okresného súdu o potvrdení plánu a pre nedostatok právomoci tak nemôže urobiť ani ústavný súd v konaní o sťažnosti sťažovateľky. Zároveň však nemožno neuviesť, že už toto štádium reštrukturalizácie objektívne indikovalo jej budúci priebeh najmä z pohľadu väčšinových veriteľov, ktorých pohľadávky boli správcom popreté.

23. Konceptia reštrukturalizácie, pokiaľ ide o hlasovanie o prijatí reštrukturalizačného plánu na schvaľovacej schôdzi, je založená na väčšinovom princípe. Z citovaného § 148 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyplýva relatívne komplikovaný mechanizmus na prijatie plánu schvaľovacou schôdzou, určujúcim momentom je však vždy existencia väčšiny hlasujúcej za prijatie plánu. Kreácia tejto väčšiny je limitovaná viacerými faktormi, pričom sa dá ovplyvniť tým, ako budú zostavené skupiny pre zabezpečené pohľadávky a nezabezpečené pohľadávky, a najmä tým, v akom rozsahu a vo vzťahu ku ktorým veriteľom boli správcom popreté ich pohľadávky. Aj keď správca je povinný postupovať pri popieraní pohľadávok s odbornou starostlivosťou, je zřejmé, že práve v tomto momente sa v podstatnom rozsahu ovplyvňuje budúci priebeh reštrukturalizácie a najmä hlasovanie na schvaľovacej schôdzi.

24. Sťažovateľka v sťažnosti a okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia (rovnako vo vyjadrení k sťažnosti) formulovali odlišné právne názory v otázke, či veritelia síce zabezpečených, ale popretých pohľadávok majú právo hlasovať na schvaľovacej schôdzi, pričom svoje názory podporili aj odbornou právnickou literatúrou. Ústavný súd na tomto mieste len konštatuje istý vnútorný rozpor medzi druhou a tretou vetou § 146 ods. 5 zákona o konkurze a reštrukturalizácii v znení účinnom v rozhodnom čase, keď tento najskôr vylučuje z hlasovania len účastníkov plánu zaradených do skupiny pre nezabezpečené pohľadávky (sťažovateľka bola zabezpečený veriteľ, pozn.) v rozsahu pohľadávok popretých, týkajúcich sa právneho dôvodu alebo vymáhateľnosti, na strane druhej ustanovuje, že účastník plánu má jeden hlas na každé jedno euro zistenej sumy zistenej pohľadávky. Relevantné ustanovenia sťažovateľka vykladá tak, že ako zabezpečený veriteľ nemala byť vylúčená z hlasovania, okresný súd opačne uvádza, že účastník plánu má

právo hlasovať iba v rozsahu nepopretej pohľadávky, čomu nasvedčuje počítanie hlasov v závislosti od zistenej sumy zistených pohľadávok. Ústavnému súdu však pre podústavný charakter nastolenej otázky neprislúcha rozlúsknuť tento rozpor, a navyše pre súdenú vec ani nie je osobitne podstatný.

25. Popretie pohľadávok sťažovateľky, [REDAKOVANÉ] (zabezpečení veritelia) a [REDAKOVANÉ] (nezabezpečený veriteľ) správcom malo (a to bez ohľadu na skutočnosť, že títo veritelia podali incidenčné žaloby) pre priebeh reštrukturalizácie dlžníka viaceré dôsledky:

(i) označení veritelia popretých pohľadávok nemohli hlasovať na schvaľovacej schôdzi (§ 146 ods. 5 zákona o konkurze a reštrukturalizácii),

(ii) viaceré skupiny mali „jednoosobový charakter“, teda v konkrétnej skupine (napr. 1, 2, 3, 5 a 6) bola zaradená pohľadávka len jedného veriteľa, ktorá však bola popretá,

(iii) v uvedenom dôsledku vo viacerých skupinách pre zabezpečené pohľadávky (vrátane skupiny vytvorenej výlučne pre sťažovateľku) nehlasoval žiaden veriteľ, v dôsledku čoho sa tieto skupiny považujú ex lege za skupiny súhlasiace s plánom (§ 148 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

26. Tieto dôsledky sa najcitelnejšie prejavili pri schvaľovaní plánu, keď vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého uznesenia, ako aj z obsahu spisu za prijatie reštrukturalizačného plánu hlasovali prítomní veritelia s počtom 39 047 hlasov z celkového počtu 57 448 hlasov, čo predstavuje 67,97 % hlasov. Vychádzajúc z počítania hlasov podľa zistenej sumy zistených pohľadávok za prijatie plánu hlasovali veritelia, ktorých zistené pohľadávky predstavovali sumu 39 047 € (celková výška prihlásených pohľadávok bola 3 563 121,78 €).

27. Z pohľadu požiadavky na zachovanie spravodlivého prístupu ku všetkým veriteľom v reštrukturalizácii dlžníka a rešpektovania princípu majority v rozhodovaní je nesporné, že o prijatí plánu rozhodla absolútna menšina veriteľov, ktorých pohľadávky v súhrne tvorili absolútnu menšinu pohľadávok v porovnaní s (i keď) popretými pohľadávkami ostatných veriteľov. Ústavný súd opätovne pripomína, že mu v konaní o sťažnosti neprislúcha prejedikovať výsledky začatých incidenčných konaní. Z pohľadu

zákonných kritérií pre rozhodovanie všeobecného súdu o potvrdení/zamietnutí reštrukturalizačného plánu sa však ústavný súd vychádzajúc z dôvodov sťažnosti sťažovateľky zvlášť zaoberal kritériom súladu, resp. rozporu plánu so spoločným záujmom veriteľov, a vyhodnotením tohto kritéria v odôvodnení napadnutého uznesenia okresného súdu.

28. V reštrukturalizácii dlžníka teda bola kreácia väčšiny rozhodujúcej na schvaľovacej schôdzi limitovaná najmä popretím pohľadávok viacerých významných veriteľov. Pohľadávky rozhodujúcich veriteľov pritom správca poprel na podnet dlžníka. Aj keď predmetom rozhodovania ústavného súdu bolo porušenie označených práv sťažovateľky, o prístupe dlžníka a správcu k popieraniu pohľadávok ilustratívne najviac hovorí popretie pohľadávok [REDACTED]. Na podnet dlžníka totiž správca poprel ako spornú napr. pohľadávku správcu dane na zaplatenie dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie september 2013 vo výške 216 600,01 €, ktorej právnym dôvodom bolo podané daňové priznanie samotného dlžníka z 21. októbra 2013. Nešlo teda o pohľadávku, ktorá bola výsledkom rozhodovacej činnosti správcu dane vo vyrubovacom daňovom konaní, ale o pohľadávku, ktorú samotný dlžník vlastným procesným úkonom (daňovým priznaním) v období približne sedem mesiacov pred povolením reštrukturalizácie priznal. Podanie podnetu dlžníka na popretie tejto pohľadávky správcovi a jej následné popretie správcom *prima facie* indikujú účelový a špekulatívny prístup, pravdepodobne sledujúci vylúčenie veriteľa popretej pohľadávky z hlasovania a rozhodovania o prijatí plánu.

29. Okresný súd v reštrukturalizácii vystupuje nielen ako orgán verejnej moci, ktorý rozhoduje o povolení reštrukturalizácie a o jej skončení, ale aj ako aktívny subjekt, ktorého povinnosťou je dohliadať na zákonný a spravodlivý proces reštrukturalizácie vo vzťahu ku všetkým veriteľom. Uvedená povinnosť je explicitne zvýraznená v citovaných § 153 ods. 1 a § 154 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, v zmysle ktorých súd potvrdí reštrukturalizačný plán len vtedy, ak nezistí dôvody na jeho zamietnutie. Inak povedané, zákonné dôvody na zamietnutie plánu súd musí preskúmať a ich existenciu vylúčiť skôr, ako rozhodne o potvrdení plánu. Len takýmto postupom súd naplní záruky, ktoré všetkým

veriteľom ako účastníkom reštrukturalizačného plánu vyplývajú z ich práva na súdnu ochranu a tomu korelujúcej povinnosti všeobecného súdu im túto ochranu povinne poskytnúť.

30. Pokiaľ ide o vymedzenie obsahu pojmu spoločný záujem veriteľov (rozpor plánu s týmto záujmom je dôvodom na jeho zamietnutie), vo všeobecnosti možno považovať úvahy okresného súdu za ústavne akceptovateľné, keďže v princípe korešpondujú s judikatúrou ústavného súdu. Podľa úvahy okresného súdu „*Pojem spoločný záujem veriteľov možno vymedziť ako nadradený záujem všetkých veriteľov nad záujmy jednotlivých. Meradlo je pritom hľadisko spravodlivosti a výnosnosti v porovnaní s ostatnými spôsobmi riešenia úpadku.*“. Vychádzajúc z popísaných konkrétnych skutkových okolností prípadu však ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu o potvrdení reštrukturalizácie je všeobecné, nekonkrétne a nepreskúmateľné, keďže neposkytuje žiadne odpovede na podstatné otázky týkajúce sa tvrdenej danosti dôvodov na zamietnutie plánu.

31. Ak má byť spoločný záujem veriteľov nadradeným záujmom všetkých veriteľov, jeho vyjadrenie v reštrukturalizačnom pláne musí byť logickým vyústením väčšinového konsenzu veriteľov dlžníka. V tomto smere sa však natíska legitímna otázka, do akej miery môže plán vyjadriť spoločný záujem všetkých veriteľov, keď (z hľadiska počtu hlasov) rozhodujúci veritelia nehlasovali, pretože ich pohľadávky boli správcom (možno účelovo?) popreté, a o prijatí plánu na schvaľovacej schôdzi rozhodli veritelia absolútne minoritných pohľadávok? Aj keď okolnosti reštrukturalizácie dlžníka určitým spôsobom indikujú odpoveď na nastolenú otázku, jej zodpovedanie ústavným súdom by bolo predčasné.

32. Je totiž zákonnou povinnosťou okresného súdu, ktorý má právomoc rozhodnúť o potvrdení, ale aj o zamietnutí plánu, preskúmať konkrétne okolnosti reštrukturalizácie dlžníka vo väzbe na kritériá, ktoré ústia do zamietnutia plánu, a až v prípade ich absencie rozhodnúť o potvrdení plánu. Rozhodnutie súdu sa pritom musí opierať o konkrétne zistenia a skutkové okolnosti reštrukturalizácie, pričom v súdenom prípade táto povinnosť bola zvýraznená tým, že traja veritelia (vrátane sťažovateľky) pred potvrdením plánu procesne

účinne namietať podstatný rozpor plánu so spoločným záujmom veriteľov, čím poskytnú okresnému súdu priestor na vyrovnanie sa s týmito námietkami. Napadnuté uznesenie okresného súdu je však v tomto smere povrchné, neodpovedajúce na podstatné otázky, nepreskúmateľné a z pohľadu aprobácie rozhodovania veriteľov absolútnej menšiny pohľadávok aj nespravodlivé. Rozhodnutie o potvrdení reštrukturalizačného plánu má zároveň rýdzo formalistický charakter, keď okresný súd plán formálne prijatý na schvaľovacej schôdzi skôr kreovanou väčšinou potvrdil, materiálna stránka predmetnej reštrukturalizácie však ostala mimo jeho pozornosti.

33. Zákonné kritériá pre zamietnutie plánu však vylučujú, aby postavenie súdu rozhodujúceho o potvrdení plánu bolo pasívne, obmedzujúce sa na jednoduché konštatovanie, že „*dôvody na zamietnutie plánu zistené neboli*“. Naopak, úlohou reštrukturalizačného súdu je pôsobiť v procese reštrukturalizácie aktívne tak, aby reštrukturalizácia nemohla byť vnímaná ako proces účelového spolupôsobenia dlžníka a správcu (prípadne aj niektorých veriteľov) s cieľom vylúčiť významných veriteľov z rozhodovania a hlasovania, a tak dosiahnuť výsledok, ktorý by pri ich účasti na hlasovaní zrejme dosiahnutý nebol.

34. Napadnuté uznesenie okresného súdu však tieto kritériá nenapĺňa, v dôsledku čoho ústavný súd prvým výrokom tohto nálezu vyslovil porušenie označených práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavou predpokladaným dôsledkom vyhovenia sťažnosti je zrušenie napadnutého rozhodnutia. Preto ústavný súd druhým výrokom tohto nálezu zrušil uznesenie okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie [čl. 127 ods. 2 ústavy, § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde], v ktorom tento opätovne rozhodne o potvrdení alebo zamietnutí reštrukturalizačného plánu dlžníka. V ďalšom konaní bude okresný súd viazaný vysloveným právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde) a jeho povinnosťou bude ústavne konformným, presvedčivým a hlavne spravodlivým (z pohľadu všetkých veriteľov) spôsobom vysporiadať sa s danosťou, prípadne s absenciou zákonných dôvodov na zamietnutie plánu. Ústavnému súdu totiž pre nedostatok právomoci neprislúcha zaujať

konečné stanovisko k nastoleným právnym otázkam súvisiacim s predmetom súdnej ochrany, ktoré spočívajú v rovine podústavného práva.

IV.

35. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľky. S poukazom na § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde a vyhlášku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov jej bola priznaná náhrada trov konania pred ústavným súdom v sume 296,44 € (2 úkony právnej pomoci po 139,83 €, t. j. prevzatie a príprava zastúpenia, sťažnosť na ústavný súd, 2 x paušálna náhrada hotových výdavkov po 8,39 €), ktorú je okresný súd povinný zaplatiť na účet advokátskej kancelárie SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. apríla 2016